

BME, Hidak és Szerkezetek Tanszéke

Szélterhelés vizsgálata kettős modális transzformációval (DMT)

Hunyadi Mátyás

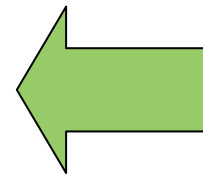
Tartalomjegyzék

- Kapcsolódás
- Szél hatásának vizsgálata frekvencia térben (Eurocode)
- Saját ortogonális felbontás (POD)
- Szél hatása kettős modális felbontással (POD)
- Konvergencia, összehasonlítás

Szélhatások

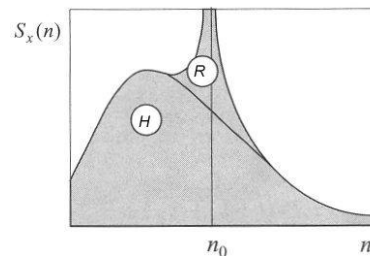
- Kvázi-statikusan állapot
→ erőtenyező
- Dinamikus vizsgálat
→ átviteli függvény
- Aeroelasztikus hatások
(öngerjesztett erők)
→ derivatívumok

Modálanalízis

- $x = V\eta$
- frekvencia térben:
teljesítmény sűrűség függvény (TSF)

$$S_{x,x} = V S_{\eta,\eta} V^T$$

A szél struktúrája

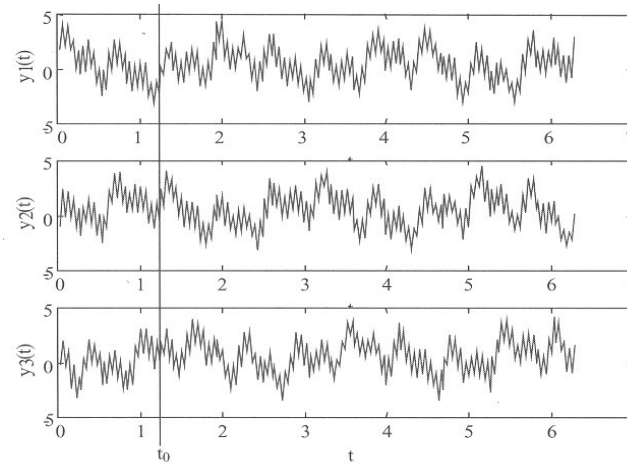
- Örvényes, turbulens struktúra

- $\bar{U} + u(t)$

- Lüktető rész: Gauss folyamat

- Torlónyomás $p = \frac{1}{2} \rho (\bar{U} + u(t))^2 \approx \frac{1}{2} \rho (\bar{U}^2 + 2\bar{U}u(t))$

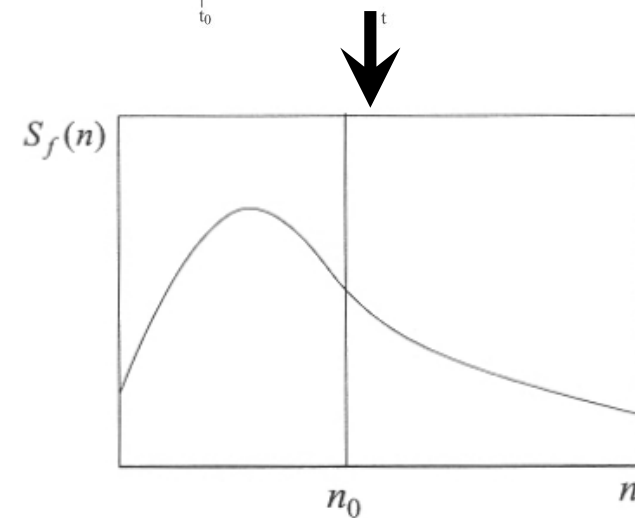
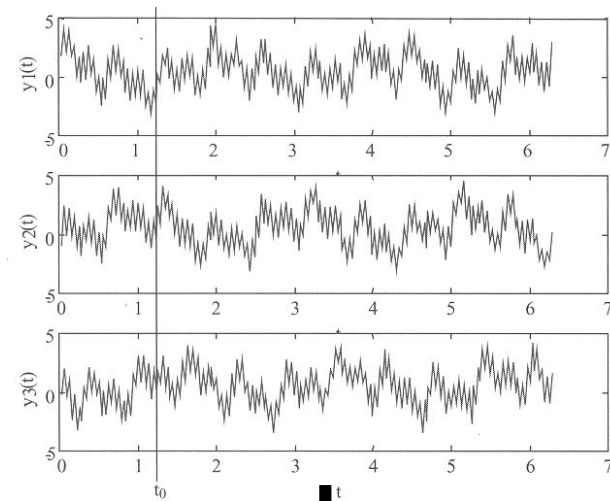
- Lineáris szélesebbég – torlónyomás kapcsolat

A szélöket

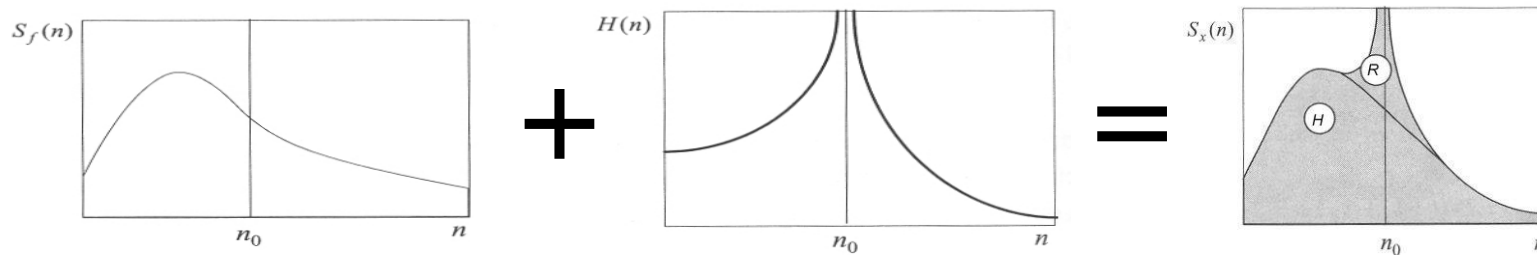
- Időlépcsős dinamikai vizsgálat
  - Generált tehertörténet
  - Többszöri futtatás az átlagoláshoz
- Frekvenciatérbeli analízis (Davenport 1967)
  - Szélörvények frekvenciája
  - Szerkezet sajátfrekvenciája
- Teljesítmény sűrűség függvény (TSF)

$$S_u(z, n) = \frac{6,8 f}{(1 + 10,2 f)^{5/3}} \quad f = \frac{n L(z)}{\bar{U}(z)}$$

Szerkezeti válasz

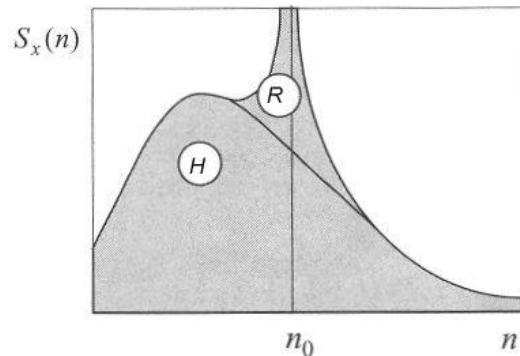
- Vizsgált válasz
  - Elmozdulás, gyorsulás (x, a)
  - Igénybevétel (N, V, M)
- Modálanalízis
- Teher TSF + szerkezeti átviteli függvény = válasz TSF

2010.07.20.

Szerkezeti válasz

- Válasz TSF = válasz a szélőkésből

$$\tilde{x}^2 = \int_0^{\infty} S_x(n) dn \approx x_B^2 + x_R^2$$

- → szélső válasz értéke

$$x_{\max} = \bar{x} + g\tilde{x} = \bar{x} + g\sqrt{x_B^2 + x_R^2}$$

- Három rész:
  - átlag,
  - háttér (H; B)
  - rezonáns (R)

Eurocode

- Szélteher

$$F_w = c_f \underbrace{\frac{1}{2} \rho \bar{U}^2}_{\bar{F}_w} \left(1 + 2k_p I_u \sqrt{B^2 + R^2} \right)$$

- Részletes számítás a háttér és rezonáns tag kiszámításához

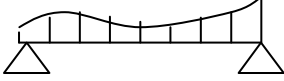
Szerkezet térbeli kiterjedése

- Koherencia figyelembevétele
- EC-ben: egyszerű szorzó

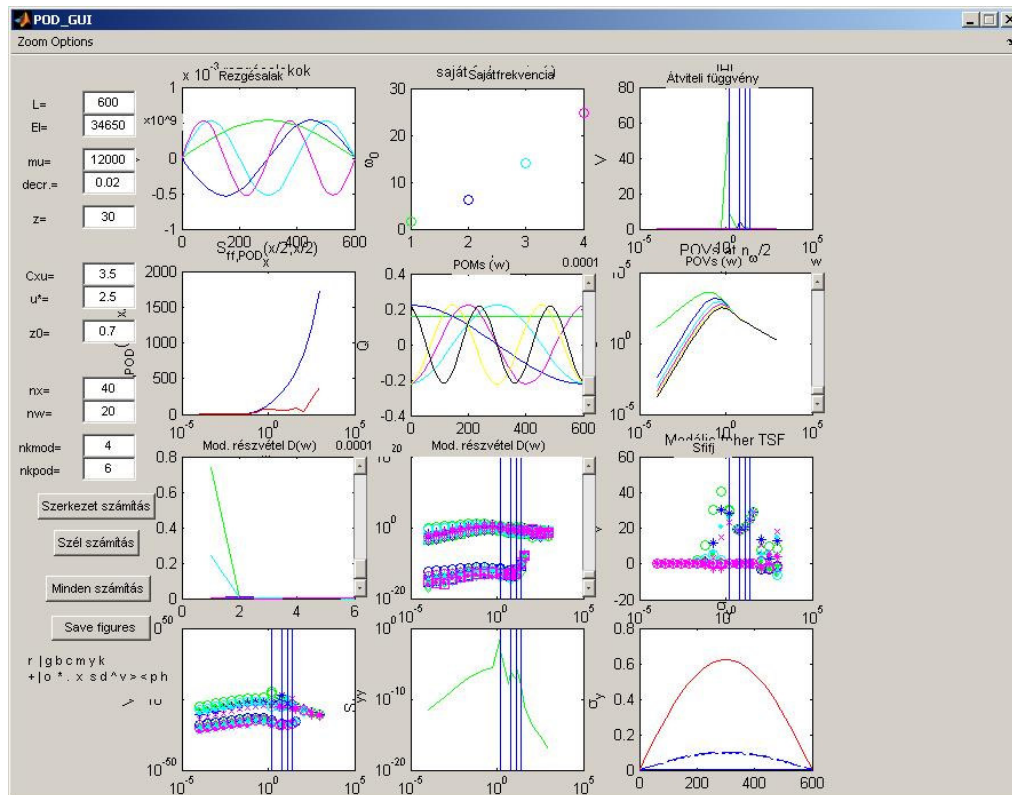

2010.07.20.

Kettős modális transzformáció (DMT)

1. Szerkezet viselkedése (modálanalízis)
  2. Szélteher kiterjed a szerkezet hossza mentén → szélteher struktúrája (POD)
- Szélteher-módusok hatása a szerkezet sajátrezgéseire
  - $\Sigma\Sigma$ = szerkezeti válasz szélső értéke

Szerkezet

Szél

Dinamikus hatás

2010.07.20.

Szél modális felbontása

- Szélesebesség TSF felbontása

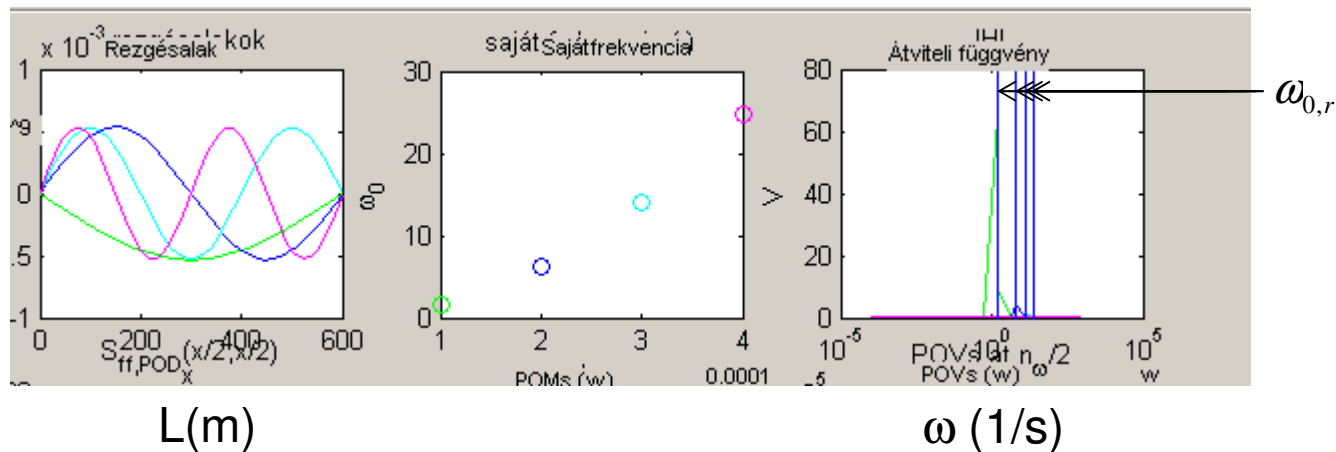
$$S_{uu} = Q G Q^T$$

- Keresztmodális részvétel $D = V^T C_d Q G^{1/2}$

- Szélteher TSF $S_{f_i f_j} = Q G Q^T$

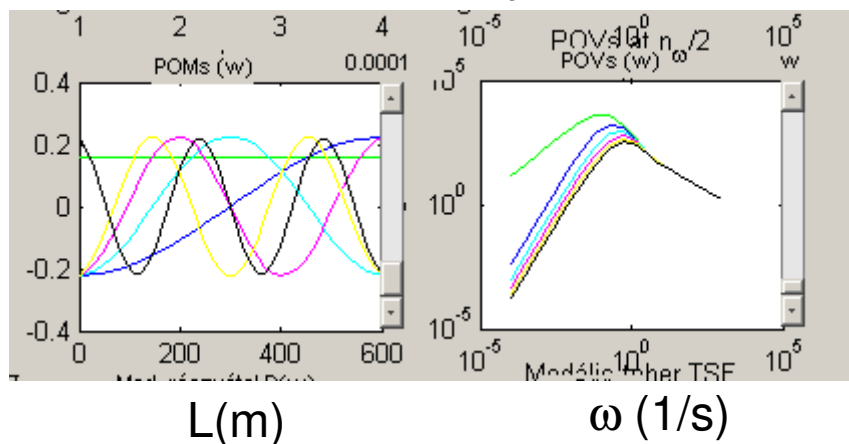
Modálanalízis

Módusok

Sajátvektor

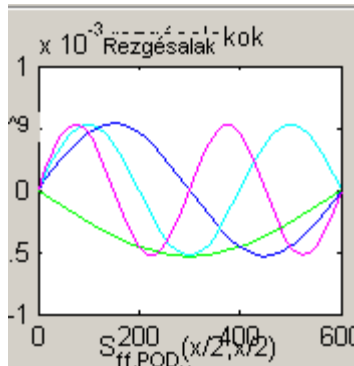
Átviteli függvény

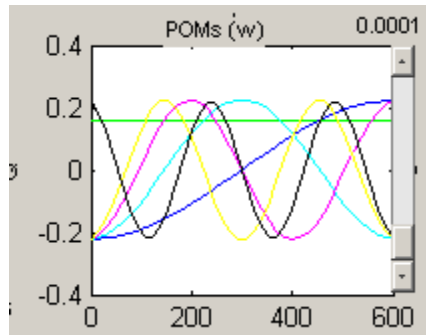
sajátértékek: ω függvényében

Keresztmodális részvételi mátrix

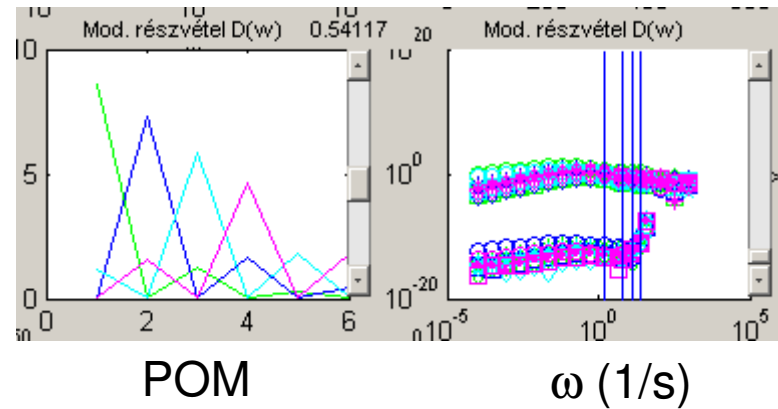

i -edik szerkezeti sajátalak

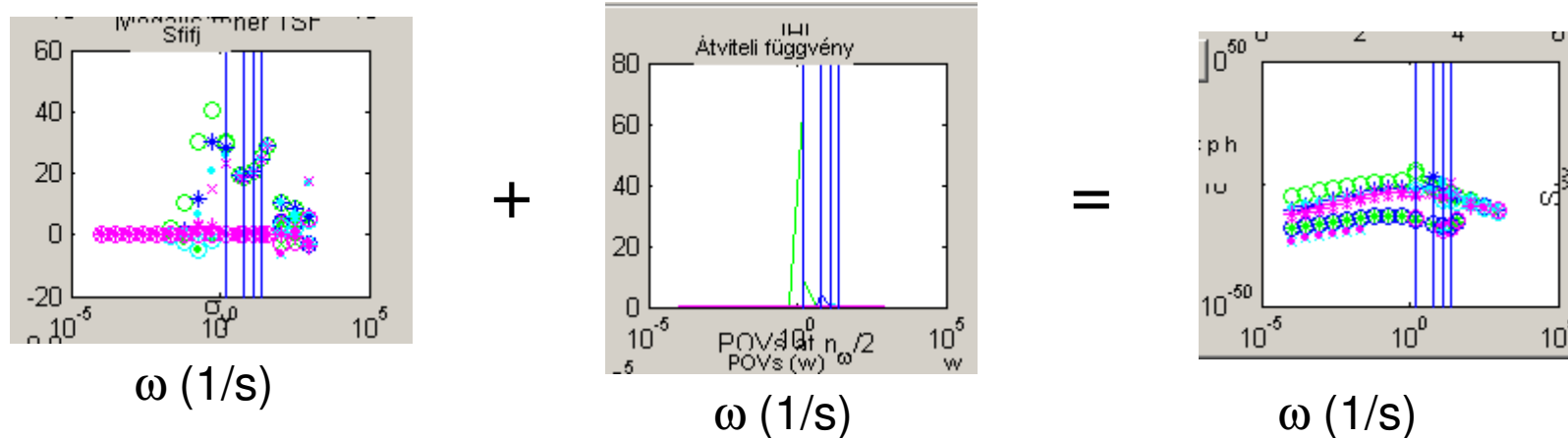
j -edik szél sajátalak (POM)

$$D_{i,j}(\omega)$$

Megoldás módusokra

- Teher TSF + szerkezeti átviteli függvény = válaszmódusok TSF

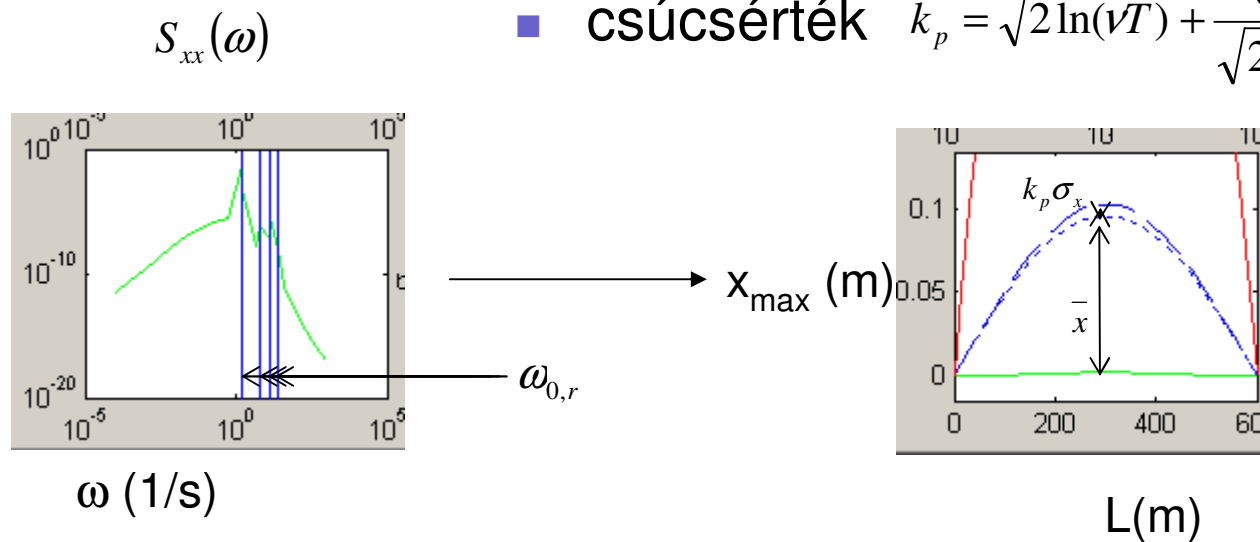
- válaszmódus TSF $\rightarrow$ válasz TSF

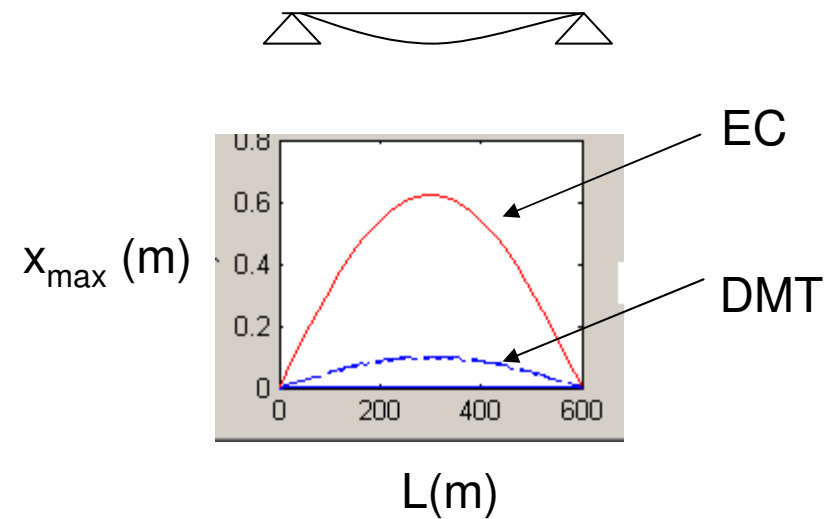
Elmozdulás-válasz

- válasz szórása $\sigma_x^2 = \int_0^{\infty} S_x(n) dn$
- válasz szélső értéke $x_{\max} = \bar{x} + k_p \sigma_x$
- csúcsérték $k_p = \sqrt{2 \ln(vT)} + \frac{0,577}{\sqrt{2 \ln(vT)}}$

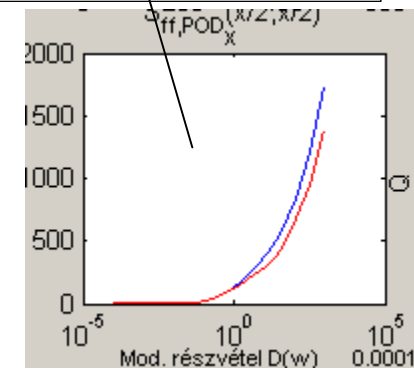
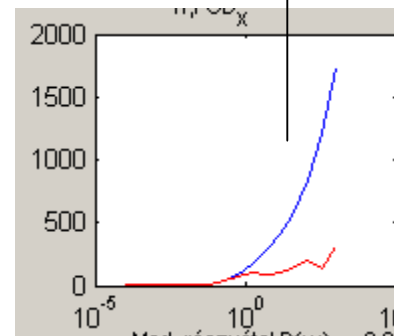
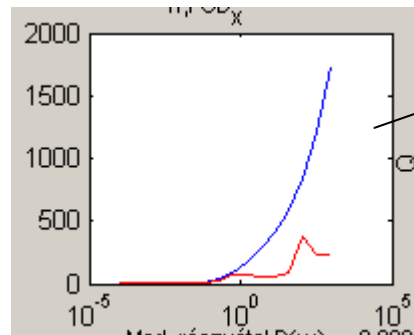
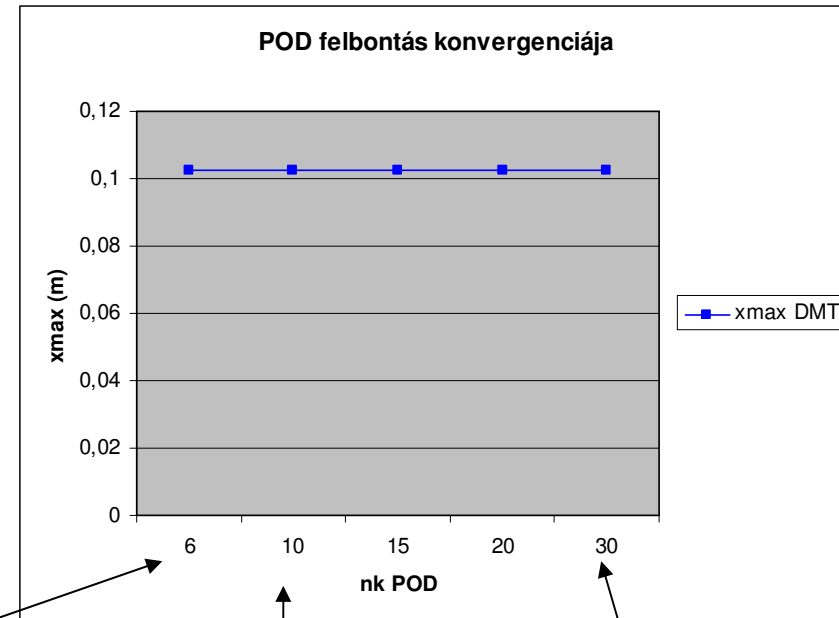
EC – DMT összehasonlítás

- EC: koherencia nincs még figyelembe véve

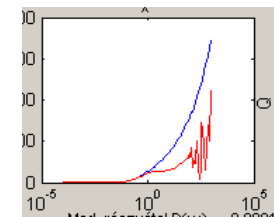
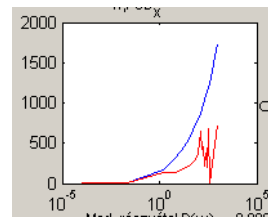
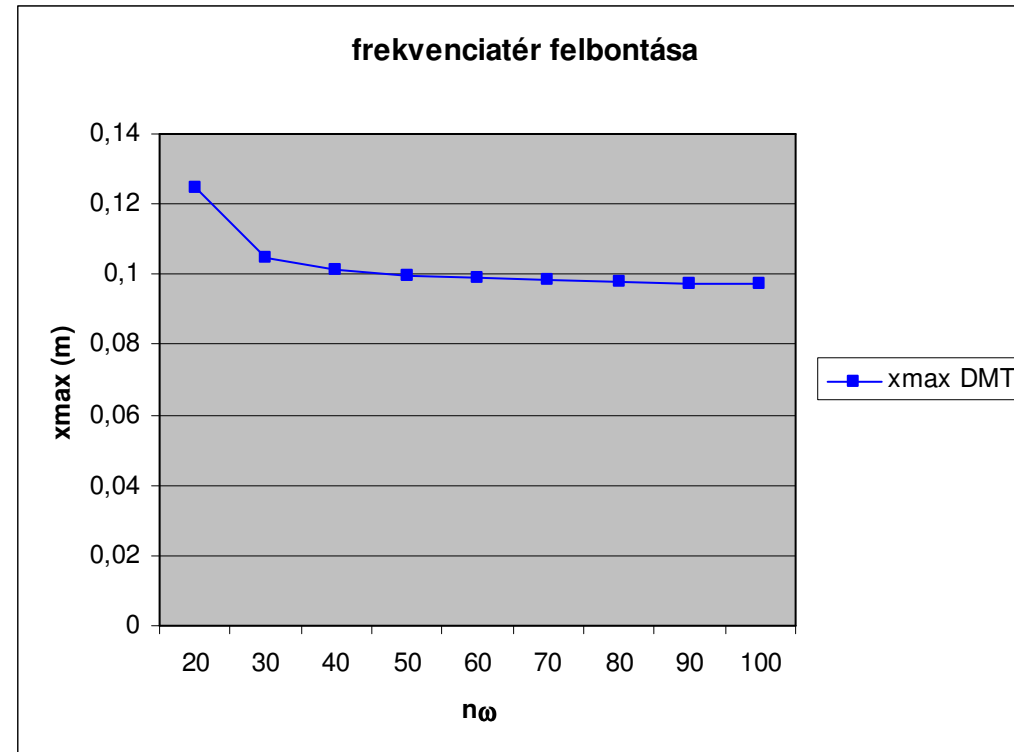
Teljesítmény hányad

- Figyelembe vett sajátalakok száma: $n_{k_{\text{POD}}}$
- logaritmus felbontás $\rightarrow$ válasz konvergenciája kis számnál is

Konvergencia

- Frekvenciátér felbontása:
  - logaritmikus,
  - $n\omega$ db részre

2010.07.20.

Kettős modális transzformáció

■ Előnyök

- Szabványosított TSF
- Szerkezeti válasz (x , M) szélső értéke meghatározható

■ Hátrányok

- Nem egyidejű válaszok (N , T , M)
- Tervezők számára bonyolult a használata

Következtetések

- POD hatékonysága
  - teljesítménytartalom már kevés sajátalaknál
- ω tér logaritmikus felbontású legyen
- EC lényeges túllépést ad elmozdulásra

Köszönöm a figyelmet!

2010.07.20.